

شناسایی و مقایسه جو عاطفی خانواده در مردان دارای همسر شاغل و مردان دارای همسر

خانه دار

پارمیدا قنبری بیرگانی

دکتری روانشناسی سلامت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد امارات

چکیده: هدف این پژوهش شناسایی و مقایسه جو عاطفی خانواده در مردان دارای همسر شاغل و مردان دارای همسر خانه دار است که برای سنجش از پرسشنامه رضایت زناشویی (ENRICH) و پرسشنامه جو عاطفی خانواده استفاده شد. مردان متأهل بین ۳۰ تا ۵۰ سال ساکن شهر تهران در سال ۱۳۹۶ که دارای همسران خانه دار یا همسران شاغل می باشند که لازم به ذکر است خانواده های مذکور همه دارای فرزند هم هستند تشکیل داده است. نمونه مورد نظر در این پژوهش شامل ۴۰۰ نفر افراد جامعه است که این تعداد به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای بدست آمد. برای تحلیل از روش های آمار استنباطی (t مستقل)، مورد سنجش استفاده شد، نتایج به دست آمده حاکی از آن است که بین مهارت های تفکر انتقادی و عوامل شخصیتی رابطه معناداری وجود ندارد. فقط در مولفه باز بودن به تجربه رابطه معناداری با تفکر انتقادی وجود دارد.

کلید واژه ها: عوامل شخصیتی، مهارت های تفکر انتقادی، دانشجویان دانشگاه علامه

مقدمه:

خانواده این واحد به ظاهر کوچک اجتماعی، از ارکان عمده و از نهادهای اصلی در جامعه به شمار می رود. در واقع هر خانواده را باید خشت بنای جامعه و کانون اصلی سنت، رسوم ارزش های والا و مورد احترام و شالوده مستحکم مناسبات پایدار اجتماعی و روابط خویشاوندی، مبدا بروز ظهور عواطف انسانی و کانون صمیمانه ترین روابط میان افراد و مهد پرورش فکر و

اندیشه و اخلاق روح انسان به حساب آورد. تا آنجائیکه نشانی از حیات انسانی ملاحظه شده، خانواده وجود داشته است. ساخت خانواده و نظام اجتماعی در مقیاس وسیع، بر روی ساخت کل جامعه منعکس می شود (سیف، ۱۳۹۵). انسان براساس اراده الهی، فطرتاً موجودی اجتماعی است که این ساختار در کوچکترین مقیاس خود، در خانواده تجلی می یابد. خانواده از طریق میثاق و پیمان ازدواج پدید می آید، صرف نظر از رفتارها یا عواملی که موجب بقا و دوام خانواده و یا فروپاشی آن می شود. نفس پدیده ازدواج از دیدگاه آثار و نتایجی که می تواند بر زندگی انسان، هم در بعد زیست شناختی و هم در عرصه زیست شناختی و هم در عرصه روان شناختی داشته باشد، هنوز به طور کلی روشن نشده و لذا جای بحث فراوان دارد (ساروخانی، ۱۳۹۰).

موفقیت در ازدواج و زندگی زناشویی به عوامل زیادی از قبیل، میزان آمادگی برای ازدواج تحصیلات، زمینه قبلی و خانوادگی فرد، بحران های تجربه شده، نوع و کیفیت الگوی قدرت حاکم بر خانواده قبلی، سن، سلامت، شخصیت، درآمد و ... کیفیات و خصوصیات از جمله: تعهد، حساسیت، سخاوت، ملاحظه، صمیمیت، وفاداری، مسئولیت، اعتماد و اطمینان بستگی دارد. زن و شوهر در رابطه شان با یکدیگر نیاز به حسن تفاهم، همکاری و انعطاف پذیری دارند و در صورت وجود این خصوصیات و تقویت آن هاست که ازدواج به بلوغ و شکوفایی می رسد. چه بسیار زنان و شوهرانی که زندگی زناشویی سعادت مندی را انتظار داشته اند و کارشان به ملامت کشید و اکنون در کسالت زندگی می کنند و چه بسیار زنان و شوهرانی که قبلاً در همه موارد زندگی مشترک به تفاهم رسیده و اکنون به عدم تفاهم مطلق رسیده اند. چگونه است که زن و شوهر از توهم به بیداری، از شیفتگی به بیزاری و از رضایت به نارضایتی مطلق می رسند (بک، ترجمه قرچه داغی، ۱۳۹۳، صص ۲۷-۲۵). از جمله مهمترین علل اختلافات زناشویی انتظارات متفاوت زن و شوهر از نقش یکدیگر در خانواده است. زن و شوهر با پیش فرض ها و تعصبات گوناگونی درباره موضوعات عاطفی و فعالیت های زندگی تن به ازدواج می دهند. زمینه های دیگر نیز مانند گذراندن اوقات فراغت با یکدیگر، تقسیم کار، نگهداری از بچه ها، روابط جنسی، مسائل مالی، مسئله اقوام همسر، و روابط با آنان و ... می تواند موجبات نارضایتی از زندگی زناشویی در زن و شوهر شود. زن و شوهر در رابطه شان با یکدیگر نیاز به حسن تفاهم، همکاری و انعطاف پذیری دارند و درصد وجود این خصوصیات و تقویت آن هاست که ازدواج به بلوغ شکوفایی می رسد (اولسون، ۲۰۱۵). شرایط اقتصادی خانواده ها ایجاب می کند که زن و شوهر، هر دو در بیرون از منزل کار کنند به همین دلیل امروز برای رسیدگی به مشکلات این دسته از خانواده ها حساب جداگانه ای باز شده است. در واقع عنوان (خانواده دو شغله) هم آنقدر مناسب نیست زیرا این قبیل خانواده ها سه شغله هستند که در ازای دو شغل دستمزد دریافت می کنند و برای شغل سوم که انجام کارهای منزل است پولی به آنها نمی رسد (سلگان، ترجمه ییاسی، ۱۳۹۵، ص ۳۵).

تغییراتی که در ساختار اقتصادی جامعه، ایجاد شده موجب گردیده است که فرصت های شغلی افزایش یابد. زنان از محدوده خانه دامنه فعالیت خود را فراتر ببرند و به نظام شغلی بپیوندند. با پیوستن به نظام شغلی جامعه، تغییراتی در نقش های سنتی زن ایجاد شده، یعنی علاوه بر وظیفه اصلی خویش در خانه، وظیفه کارکردن در خارج از خانه را پیدا کرده است. (بک، ترجمه قرچه داغی، ۱۳۹۳، ص ۲۸-۵۸). خانواده نه تنها نخستین عمل تاثیر گذار بر کودک است، بلکه دیر پا ترین نیز هست. کودک مدرسه ای هر روز کوله باری از تاثیرات خانواده را با خود به مدرسه ای می برد و با تجارب که از مدرسه آموخته است به خانه باز می گردد. این تاثیرات نافذ و پایا می تواند عامل مهمی در راهنمایی کودک و خانواده به شمار آید. اندیشه هایی که کودک درباره خود و دنیای خویش دارد. عمدتاً به خانواده او مربوط می شود. از جمله عوامل تاثیر گذار بر کودک مجموعه کنش ها و واکنش هایی است که بطور کلی زیر عنوان عاطفه از آن نام می برند که خصوصاً در جوامعی همچون ایران که روابط عاطفی بسیار رواج دارد، تاثیر آن بر رفتار کودکان زیادتر پیش بینی می شود. اشتغال زنان بر جو عاطفی خانواده نیز تاثیر گذار خواهد بود که در پژوهشی حاضر علاوه بر رضایت زناشویی شوهرانشان، جو عاطفی خانواده نیز بررسی می شود. کشمکش های خانوادگی، یکی از دردناکترین مسائل در کل جامعه بشری است هر چند ممکن است در جامعه ما به سبب ویژگی های سنتی - فرهنگی تاثیرات مخرب این کشمکش ها تا حدی کمتر باشد، لیکن گاه این سنت ها که ریشه در وابستگی های خانوادگی و ارتباط فامیلی دارد. بر پیچیدگی بیشتر مسئله می افزاید. در اغلب مواقع نارضایتی ناشی از تضاد زناشویی منجر به انواع مختلفی از حالات عصبی در اعضای خانواده می گردد (حسینی، ۱۳۹۱). کودک به عنوان این که از لحاظ عاطفی باید از جانب مربیان و اولیای خود روابط عاطفی را به عین مشاهده نماید. زیرا کودک در دوران کودکی نیازمند محبت و محیط سرگرم کننده و دور از هیاهو و جنگ و جدال و پرخاشگری از جانب والدین خود می باشد. کودکانی خوشبخت هستند که در خانواده های بسیار صمیمی و پر از عوامل عاطفی مثبت و سرشار از محبت زندگی می کنند و این گونه پذیرش از جانب والدین باعث می شود از رشد و بلوغ شخصیتی خوبی برخوردار باشند زیرا والدین همانگونه با کودک برخورد می کنند که بین خودشان این رفتار قابل اهمیت می باشد به عبارت دیگر انتظار دارند که فرزندشان در آینده این گونه رفتار را به خودشان منعکس و منتقل نماید. در واقع به اعتماد به نفس فرزند نسبت به شناخت خود و والدین می افزاید. و از طرفی دیگر اگر نحوه تربیت نسبت به کودک از طرق مختلف به توسط والدین (پدر، مادر، خواهر، برادر) صورت گیرد، کودک چندگانگی امر تربیت را نمی پسندد و زود از پای در می آید و باعث آن می شود تربیت و عوامل عاطفی صحیح را فراموش کند یا آمیخته نماید و در نتیجه گمراه تر گردد. یکی از عواملی که می تواند هم بر جو عاطفی و هم بر رضایت زناشویی زوجین تاثیر گذار باشد اشتغال زن است، گرایش زن به سوی اشتغال بیش از همه بر خانواده اثر می نهد و روابط شوهر و فرزندان را دگرگون می سازد.

موضوع پژوهش حاضر هم به بررسی اثرگذاری اشتغال زنان بر جو عاطفی خانواده می پردازد و هم به بررسی تاثیر اشتغال زنان بر رضایت زناشویی شوهرانشان می پردازد. در پژوهش حاضر پژوهشگر به دنبال پاسخ برای سوالات زیر می باشد:

- آیا بین جو عاطفی خانواده در مردان دارای همسر شاغل و مردان دارای همسر خانه دار تفاوت معنی دار وجود دارد؟

- آیا بین میزان مولفه های رضایت زناشویی در مردان دارای همسر شاغل و مردان دارای همسر خانه دار تفاوت معنی دار وجود دارد؟

روش پژوهش:

روش تحقیق مناسب این پژوهش توصیفی از نوع مقایسه ای است و هدف این است که با تحلیل روابط بین متغیرها پاسخ سوالات پژوهش پیدا شود. در این روش امکان بوجود آوردن وقایع در عمل وجود ندارد و با توجه به این که متغیرهای این تحقیق غیرقابل دستکاری می باشند یعنی قبلاً تحت تاثیر متغیر مستقل قرار گرفته اند و هر دو در گذشته رخ داده اند، روش این تحقیق غیر آزمایشی از نوع پس رویدادی می باشد. جامعه آماری این پژوهش را مردان متأهل بین ۳۰ تا ۵۰ سال ساکن شهر تهران در سال ۱۳۹۶ که دارای همسران خانه دار یا همسران شاغل می باشند که لازم به ذکر است خانواده های مذکور همه دارای فرزند هم هستند تشکیل داده است. نمونه مورد نظر در این پژوهش شامل ۴۰۰ نفر افراد جامعه است که این تعداد به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای بدست آمد.

پرسشنامه رضایت زناشویی (ENRICH)

برای بررسی میزان رضایت زناشویی پرسشنامه اینریچ انتخاب شده است. این پرسشنامه به عنوان یک ابزار تحقیق در تحقیقات متعددی برای رضایت زناشویی مورد استفاده قرار گرفته است.

اولسون از این پرسشنامه برای بررسی رضایت زناشویی استفاده نموده و معتقد است که این مقیاس مربوط می شود به تغییراتی که در طول دوره حیات آدمی رخ می دهد و همچنین در این خصوص به تغییراتی که در خانواده به وجود می آید حساس است. هریک از موضوعهای این پرسشنامه در ارتباط با یکی از زمینه های مهم است. ارزیابی این زمینه ها در درون یک رابطه زناشویی می تواند مشکلات بالقوه زوجها را توصیف کند یا می تواند زمینه های نیرومندی و تقویت آنها را مشخص نماید. این ابزار همچنین می تواند به عنوان یک ابزار تشخیص برای زوجهایی که در جستجوی مشاوره زناشویی و به دنبال تقویت رابطه زناشوییشان هستند، استفاده شود. تعریف رضایت زناشویی: به عنوان عملکرد و رفتار مناسب زوجین براساس

www.ISEAS.irwww.Listjournal.irwww.ConferenceList.ir

پایگاه استنادی ملی مقالات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی مجلات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی کنفرانس های دانشگاهی ایران

Iron Academy of
Science and Technology

وظایف سنتی و عرفی و قانونی تعیین شده برای هر کدام از آنان در قالب قانون خانواده و خرده فرهنگ است. (ندا رحیمی،

(۱۳۹۵)

پرسشنامه جو عاطفی خانواده

این پرسش نامه در سال ۱۳۹۳ توسط محمود نودرگاه فرد به منظور بخش جو عاطفی خانواده ساخته شده و شامل ۳۵ سوال ۵ گزینه ای در طیف لیکرت است. آزمودنی با انتخاب هریک از گزینه ها وضعیت خانواده ی خود را در هر سوال مشخص می کند. مثلاً اگر در قسمت خیلی زیاد علامت گذاری کند، یعنی این وضعیت در خانواده ی او به طور کامل وجود دارد. این پرسشنامه توسط خود پژوهشگر در مورد یک نمونه ی ۵۰۰ نفری از دانشجویان مجرد ۱۷ تا ۲۳ ساله ی دانشگاه آزاد کرج و قوچان و دانشگاه تهران اجرا و ضریب اعتبار این تست با استفاده از روش تصنیف معادل ۰/۹۴ گزارش شده است.

یافته ها:

شاخص های توصیفی مربوط به مولفه رضایت زناشوئی و جو عاطفی

میانگین	میانه	نما	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	حداقل	حداکثر	
8/94	9	8	9/55	-0/065	-0/460	3	14	پاسخ قرار دادی
24/81	25	26	4/320	0/094	-0/288	15	35	رضایت زناشوئی
12/812	13	13	3/160	0/023	-0/102	4	20	موضوعات شخصیتی
12/22	12	10	3/289	0/075	-0/429	4	20	ارتباط زناشوئی
9/44	9	10	3/009	0/017	-0/358	2	16	حل تعارض
10/22	10	9	2/182	0/599	-0/206	7	17	نظارت مالی

26	4	-0/341	0/058	3/738	17	15	14/83
39	2	0/498	0/672	6/620	14	14	14/35
20	4	-0/545	-0/189	3/479	12	13	13/39
18	6	-0/388	-0/060	2/62	12	12/50	12/54
13	2	-0/022	0/326	2/148	7	6	6/26
20	4	-0/129	0/026	3/143	12	13	12/87
108	41	0/116	-0/005	2/076	90	90	87/34

فعالیت‌های مربوط به
اوقات فراغت

روابط جنسی

ازدواج و بچه ها

بستگان و دوستان

نقش‌های مربوط به برابری
زن و مرد

جهت گیری عقیدتی

جو عاطفی

مقادیر بالا که نشان می دهد نما، میانه و میانگین برای همه متغیرها نزدیک به یکدیگر بوده و همچنین مقادیر کجی و کشیدگی که کمتر از ۱ می باشد حاکی از آن است که توزیع داده ها نرمال بوده و می توان از میانگین به عنوان شاخص در آمار پارامتریک استفاده به عمل آورد.

میانگین	میان	نما	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	حداقل	حداکثر	
9/98	10	9	2/31	-0/188	-0/447	4	14	پاسخ قرار دادی
26/42	26	26	3/91	0/24	-0/298	16	35	رضایت زناشویی
14/20	14	13	2/91	-0/065	0/001	5	20	موضوعات شخصیتی
13/52	14	14	3/02	-0/239	-0/148	6	20	ارتباط زناشویی
10/48	10	11	2/758	-0/012	-0/201	3	16	حل تعارض
10/15	10	8	2/18	0/746	0/065	7	17	نظارت مالی
16/29	16	17	3/439	0/106	-0/217	8	26	فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت
14/95	14	14	6/402	0/453	-0/322	2	32	روابط جنسی
14/76	15	17	3/119	-0/443	-0/171	4	20	ازدواج و بچه ها
13/58	14	14	2/383	-0/131	-0/343	7	18	بستگان و دوستان
6/78	7	5	2/139	0/685	-0/039	4	13	نقش‌های مربوط به برابری زن و مرد
14/31	14	14	2/764	-0/039	-0/369	7	20	جهت گیری عقیدتی

جدول شاخص های توصیفی مربوط به مولفه های رضایت زناشویی مردان دارای همسر غیرشاغل

بحث و نتیجه گیری:

تحقیق حاضر به منظور بررسی یکی از علل تأثیرگذار بر جو عاطفی خانواده و رضایت زناشویی زوجین صورت گرفت. اگر چه عوامل زیادی بر رضایت زناشویی و جو عاطفی خانواده مؤثر هستند ولی در این تحقیق شما به تأثیر اشتغال زنان بر رضایت زناشویی همسران آنان و جو عاطفی خانواده پرداخته است که از اهمیت خاصی برای خانواده برخوردار است و در آینده ممکن است خانواده دچار مشکلاتی و تعارضاتی بکند.

بنابراین چون تا به حال در این زمینه کمتر کار شده است، اینجانب را بر آن داشت تا به تأثیر این متغیر بر جو عاطفی خانواده و رضایت زناشویی بپردازم. نتایج بدست آمده از این پژوهش به شرح زیر است. با توجه به تحقیقاتی که در پژوهش های گذشته (تحقیقات شکوهی، زارع، سامانی، مهربابی، ابوالحسنی، موسوی، چاپمن و راتر، آمریکنر، وست و فارینگتون و ...) که بر روی جو عاطفی خانواده انجام شده است، جو عاطفی خانواده بر تحصیلات فرزندان، خلاقیت آن ها، رشد اجتماعی، عزت نفس، نحوه حل مسئله، هدف گرا بودن، بزهکاری و ... تأثیر فراوان دارد. هر چه کیفیت جو عاطفی خانواده بالاتر باشد مشکلات روان شناختی فرزندان کمتر و موفقیت آنها در آینده بیشتر خواهد بود که با پژوهش من همسانی دارد. در تمام مؤلفه های رضایت زناشویی به جز نظارت مالی و روابط جنسی میانگین افراد دارای همسر غیر شاغل بالاتر است گرچه در روابط جنسی تفاوت معنی دار نمی باشد. اما برآورد میانگین ها نشان می دهد که میانگین افراد غیر شاغل در مؤلفه روابط جنسی به طور نامحسوس بالاتر است و در نظارت مالی هم اگرچه تفاوت معنی دار نیست اما میانگین افراد دارای همسر شاغل به طور نامحسوس بیشتر است.

نتایج بدست آمده از پژوهش های انجام شده نظیر رفعت (۱۳۹۵) که نشان داده شد که بیشترین مشکلات و اختلافات زناشویی در بین زنان شاغل اتفاق می افتد. در تحقیقی که واورتنر (۲۰۱۳) بر روی ۳۳۱ زوج انجام داده به این نتیجه رسیده که افراد ناراضی از زندگی زناشویی، افرادی هستند که شوهران سنتی زنان غیر سنتی هستند. و پژوهشی که فیروزآبادی انجام داده بود بین سلامت روانی و رضایت زناشویی رابطه معنادار وجود دارد و همچنین تحقیقات بروان، هریس، ساچر و فاین، کنی واستیلی که تأثیرات سلامت روان و نظام ارزش های زن و شوهر را بررسی کرده بودند که بر رضایت زناشویی تأثیر دارد. که با نتایج اینجانب همسانی دارد.

www.ISEAS.ir

www.Listjournal.ir

www.ConferenceList.ir

پایگاه استنادی ملی مقالات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی مجلات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی کنفرانس های دانشگاهی ایران

منابع:

- ابراهیمی، علی (۱۳۹۵). بررسی همه گیر شناسی اختلالات رفتار ایزدایی و کمبود توجه در دانش آموزان مقطع ابتدایی شهر اسفراین. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علوم پزشکی و خدمات پزشکی ایران.
- ابوالحسنی، آزاده (۱۳۹۳). بررسی رابطه جو عاطفی خانواده با گرایش به مشاغل در دانش آموزان دختر سال اول دبیرستان های شهرستان پاکدشت در سال ۱۳۹۳، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی.
- اتگینسون، ریچارد. هیلگارد (۱۳۹۱). زمینه روان شناسی (ج دوم) ترجمه: محمد نقی براهانی و همکاران، تهران؛ انتشارات امیر کبیر.
- اردستانی، مریم (۱۳۹۵). بررسی برخی متغیرهای فردی و جو عاطفی خانواده بر اضطراب ریاضی دانش آموزان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن.
- امینی قمی، علی (۱۳۹۱). رابطه بیان آزادانه احساسات و رضایت زناشویی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن.
- اولیاء، نرگس (۱۳۹۵). آموزش عینی سازی زندگی زناشویی، تهران؛ نشر دانژه
- بک، ارون (۱۳۹۳). عشق هرگز کافی نیست. ترجمه: مهدی قرچه داغی، تهران انتشارات مترجم.
- بنی اسدی، حمید (۱۳۹۵). بررسی و مقایسه عوامل مؤثر اجتماعی، فردی و شخصیتی در زوج های سازگار و ناسازگار شهر تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس تهران.
- توسلی، غلامعباس، (۱۳۹۰). جامعه شناسی کار و شغل، تهران؛ انتشارات سمت.
- ثنایی، باقر (۱۳۹۱). مقدمه ای بر روان درمانی خانواده، تهران؛ انتشارات امیر کبیر.
- ثنایی، باقر (۱۳۹۰). مقیاس های سنجش خانواده و ازدواج. تهران؛ انتشارات بعثت.
- جاویدی کلاته، طاهره (۱۳۹۳). بررسی رابطه جو عاطفی خانواده با خلاقیت، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
- مینوچین، سالوادور. (۱۳۹۳). خانواده و خانواده درمانی، ترجمه: باقر ثنایی، تهران؛ انتشارات امیر کبیر.
- وزیری، سعید (۱۳۹۵). بررسی و مقایسه میزان رضایت از زندگی زناشویی در ازدواج های درون فامیلی و برون فامیلی در شهرستان یزد. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن.
- وکیلی، رضا. (۱۳۹۶). بررسی عوامل مؤثر در رضایتمندی زناشویی زنان شاغل. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی.

www.ISEAS.ir

www.Listjournal.ir

www.ConferenceList.ir

پایگاه استنادی ملی مقالات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی مجلات دانشگاهی ایران

پایگاه استنادی ملی کنفرانس های دانشگاهی ایران

منابع لاتین :

- baher. S (2013) Age and Marriage and marital satisfaction . Journal of marriage and family.
- blood , R. (2016). Husbands and wives. Free press of glance .
- charania ,M. R. (2017) Personality influence on Marital satisfaction : An examination of actor . partner, and interaction effect. University of Texas at arlington 14 (2) , pp . 187 – 208.
- Dixon , Dwight. Perceived sexual satisfaction and Marital happiness. Journal of Homosexuality (2015) . vol 111 (1-2).
- Finchem , F. D, And Brabarry . N. T. (2013) . Marital satisfaction, depression and attribution : A Longitudinal analysis. Journal of personality and social psychology , 64. (3). P. 442 – 452.
- Fomers , B. J. (2011). His and her marriage : A multi variable study of gender and marital satisfaction. Sexroles. 24(3-4) . p 209 – 221.
- Frceman. A, M, & Kaplan , H & Sadock, B. G. (2017). Modern synopsis of comprehensive textbook of psychiatry.
- Genevece , B . & Stephan, s . (2015). Personality and Marital adjustment . utility of the five factor model of personality . Journal of marriage and the family, 61 (3) , p , 51-680.
- satisfaction for both men and woman: An actor – partner interdependence model analysis. Journal of research of personality . 44 (4). P. 466 – 477.